

Halászsati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XV. évfolyam

2014
március

A Magyar Haltermelők és Halászsati Vízterület-hasznosítók
Szövetségének Lapja

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György
E LAPSZÁMUNK A VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

Új székhelyen, új tervekkel

Február 25-én ülésezett a Magyar Haltermelők és Halászsati Vízterület-hasznosítók Szövetségének (MAHAL) elnöksége. Tájékoztató hangzott el a MAHAL székhelyének megváltoztatásával kapcsolatos ügyintézésről, a székhelyváltásról. Az elnökség tagjai megismerhették Dr. Szathmári Lászlónak, a MAHAL igazgatójának a tárgyévi és a hosszú távú munkaprogramját, aki egyben beszámolt az érdekképviseleti, pályázati- és nemzetközi tevékenységről, a rendezvényeken való részvételről is. Szabó Krisztián, a Dinnyési Halgazdaság Kft. ügyvezető igazgatója beszámolt a cég 2013. évi gazdálkodásáról. És szó volt a Halászsati Lapok finanszírozási helyzetéről is.

Az első napirendi pont keretében Dr. Németh István elnök az elmúlt időszak eseményeiről számolt be. Külön megemlítette, hogy a MAHAL támogatóként volt jelen a 2. Budapesti Halfesztiválon. Fontos eseményként zajlott a sarvasi HAKI tanácskozása, illetve a HOP marketingprogramjának az ismertetése a Vidékfejlesztési Minisztériumban.

A MAHAL székhelyének megváltoztatásával kapcsolatos ügyintézésről, a költözésről, az új iroda berendezéséről *Schmidtne Vizi Hajnal*ka főmunkatárs tartott hiteles tájékoztatót. A székhely áthelyezésének még egyetlen egy nyitott pontja maradt. A cím-változást már bejelentették a Fővárosi Törvényszéknél, ám a változást és az új címet közgyűlési határozattal is el kell fogadtatni. Ezért az elnökség március 7-ére rendkívüli közgyűlést hívott össze az alapszabály módosítása érdekében.

Dr. Szathmári László a nemzetközi feladatokról szóló a következő napirendi pont keretében. Az elnökség egyetértett azzal, hogy az Európai Akvakultúra Szövetségnél (FEAP) a MAHAL képviselését ezentúl az igazgató látja el, természetesen azzal, hogy *ifj. Lévai Ferenc*et továbbra is támogatja a tisztsége betöltésében. A MAHAL ez ügyben már levelet is írt a FEAP vezetőségének, amit az is indokol, hogy Szathmári László az előző munkaköréből adódóan igen járatos a nemzetközi ügyekben, és az angol nyelvű halászsati szakzsargonban is otthonosan mozog. S az sem elhanyagolandó szempont, hogy a kapcsolat a két szervezet között közvetlenebbé válik. Az igazgató beszámolt arról, hogy a MAHAL felvette a

Németh István elnök

kapcsolatot a párizsi nagykövetséggel, *Somogyi Norbert* mezőgazdasági attaséval, aki azt segíti elő, hogy a francia APPEL egyesülettel együttműködés jöjjön létre.

Az érdekképviseleti munkával kapcsolatban az igazgató arról is tájékoztatót, hogy mi a helyzet a halastavak térítésmentes vízszolgáltatásával. Ezzel kapcsolatban annyi az új információ, hogy az új vízgazdálkodásról szóló, CCIL-es törvény végrehajtási rendelete várhatóan csak összefog megszületni. A hírek szerint még nem dőlt el, hogy a mezőgazdasági vízhasználat mellett a halastavi vízellátás is prioritást kap-e, így erről még nem lehet érdemben nyilatkozni. A MAHAL egyértelműen a kedvezményezett köré szeretné a tógazdaságokat is

Tartalom

Indul a közösségi halmarketing program	3
Vadról, halról, fegyverekről szólt a FeHoVa	4
Workshop a halászsati kutatás irányvonaláról	5
Az új halgazdálkodási törvény hatásairól	6
Az ETHA magyar vonatkozásai	7
Változatos halételek készültek a Múzeumkertben	8

Szathmári László igazgató

besoroltnak, s ehhez a lobbitevékenységhez a Magyar Akvakultúra Szövetség támogatását is kéri. Szathmári László ismertette a tárgyévi, és hosszú távú munkaprogramját is. Ennek kapcsán elhangzott, hogy a szövetségnek – legalábbis szövetségi szinten – az adatszolgáltatói tevékenységét is fel kellene fejlesztenie. Az elnökség döntése értelmében, ezt a munkát *Balogh József*, a korábbi ügyvivő, tiszteletbeli elnök fogja elvégezni.

Többen felvetették, hogy jelentős problémákat látnak a halfeldolgozás területén. A közelmúltban két nagy halfeldolgozó üzem is bezárt, ami jelzi, hogy a piaci ellá-

(Folytatás a 2. oldalon)

Negyvenhárom év után új székhelyen

Schmidtné Vizi Hajnalka, a MAHAL főmunkatársa egyedül vezényelte le a székház költözését. Az elmúlt egy évben eléggé magára maradt az ügyek intézésében s a működési feltételek biztosításában. Hajni maga sem gondolta, hogy ennyire erőt próbáló feladatot vállal fel, de valójában nem volt választása. Az egészségét is megviseelte a napi 10-12 órás munkavégzés, s ha nincs mögötte a család támogatása, akkor még nehezebb helyzetbe is kerülhetett volna.

A székház eladása különösen felgyorsította az eseményeket. A kiköltözés, az új székhely elfoglalása nem csak szellemi, hanem igen nagy fizikai terhet is jelentett, hiszen 43 évnvi szövetségi anyagot, iratot kellett rendszerezni, selejtezni, cso-

magolni és lomtalanítani. A Vöröskő utcai székház a magyar halász szakma bázisa volt, s csak az utóbbi két-három évben fogalmazódott meg a székház eladásának szükségessége. Az elmúlt 43 évben itt dolgozó elődök úgy távoztak a szövetség székházából, hogy a személyes tárgyaikon kívül szinte mindent ott hagytak. El lehet képzelni, hogy mennyi minden halmozódott fel az irodák szekrényiben, fiókjában és a pincében. Nos, ezzel kellett Hajninak szembenélnie, mivel a teljes házat (300 m²) ki kellett üríteni február elsejére. A sziszifuszi munka bizony igénybe veszi az embert. Az új irodába való beköltözés, kicsomagolás és beüzemelés ugyancsak embert próbáló feladat volt.

A MAHAL új irodájának címe:
1113 BUDAPEST, BARTÓK BÉLA U. 152. Griff Irodaház, III. emelet 316. sz. iroda. A telefon és faxszámok, valamint az e-mail címek nem változtak.

Az új irodába költözött Dr. Szathmári László igazgató is, így jelenleg ketten dolgoznak az új székhelyen. Hajni hangsúlyozta, bízik abban, hogy az apparátus bővítésére hamarosan sor kerülhet, ezért már most kialakították a harmadik kollégának is a helyét, hogy ezt az „úrt” végre betölthessék. Nagy szüksége lenne erre a szövetségnek, annál is inkább, mert új útra „lépett” az érdekképviseleti tevékenység. Garancia erre az új igazgató személye, akinek komoly vezetési gyakorlata, több idegen nyelvismerete, szakmai jártassága van.

A Dinnyési Tógazdaság Kft. 2013. évi működése

Szabó Krisztián ügyvezető igazgató azzal kezdte mondanóját, hogy a Dinnyési Halgazdaság Kft. 2013. év március elején alakult meg hivatalosan, kétévi várakozás után. – Bár a szövetség anyagi helyzete az elmúlt években sem volt megfelelő, a tavalyi dinnyési halpusztulás – 200 mázsa két-nyaras ponty – most ha lehet, még erősebben rányomta bélyegét az idej, év eleji tervezés hangulatára. Hosszú hetek és a sokadik jól átgondolt terv után is az volt a könyvelő cég véleménye, hogy az indítandó új vállalkozás havi ütemű cash-flow-ja igen kockázatos, és a gazdaság várható likviditása – és léte – attól függ, hogy vásárlói oldalról milyen a fizetési fegyelem és a termelésben mennyire szerencsésen alakul az év. Az eladásokat ezért igyekeztünk a megbízható partnerekre szűkíteni, de emellett igen nagy szerepet játszott a Tógazda Zrt., a Bocskai Halászati Kft., a Hetényhal Kft., a Tömörkényi Agrár Kft. és a Győri Előre HTSZ segítségével, hogy megrendeléseikkel, illetve üzleti hozzáállásukkal segítették a folyamatos működést. Szigorú költségkímélőséggel a tógazdaságnak sikerült úgy végigvinni az évet, hogy lejárt tartozásai nem, vagy csak a partnerrel közösen meg-egyezve keletkeztek.

2013 nem indult és nem alakult optimálisan. Az extrém időjárásnak, a ritka népesítésnek, és a kifagyasztás hiányának köszönhetően május elsején halpusztulás következett be a VI-os tapon (30 ha), melyet részlegesen pótoltak, illetve előnevelt ponty kihelyezéssel ellensúlyoztak. A másik 30 hektáros I-es tapon a nyár második felében észlelték az egynyaras kárász-inváziót, amit a szűrés ellenére a befolyó

vízzel kaphattak tavasszal. Mindkét problémát legjobb tudásuk és lehetőségük szerint orvosolták. Talán említeni sem kell, hogy Dinnyésen, az állandó vízhiány miatt, folyamatosan adódnak oxigén-problémák, de az ebből adódó esetleges tömeges pusztulásokat eddig még sikeresen megakadályozták. A takarmányozás nem teljesen terv szerint történt, mivel a sok apró kárász miatt rákényszerültek a 9 mm-es táp alkalmazására, de a likviditási helyzet is visszafogott etetésre buzdította a vezetést. Mindezek ellenére sikeres évet zártak.

Az igazgató elmondta, hogy sajnos az elmúlt években semmilyen komoly fejlesztés nem történt a gazdaságban, így a munkakörülmények hagynak maguk után kívánnivalót. A termelő berendezések, erőgépek, járművek, épületek annyira idejétmúltak, és elhasználtak, hogy sok esetben lehetetlen a karbantartásuk, teljes cserére, újak beszerzésére volna szükség. Mindezen áldatlan állapotok mellett a tógazdaság működését nehezíti az is, hogy az elmúlt egy évben két kollégától meg kellett válni, és pótlásukra az említett anyagiak miatt nem volt mód. A sok viszontagság és kilátástalanság ellenére a dinnyési halászok önfeláldozó és fáradhatatlan munkájának eredménye, hogy a Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság még áll, és – ha még csak keveset is, de – profitot termel. Nagyon sok olyan rekonstrukciót és átalakítást végeztek el, amivel súlyos milliókat spóroltak meg. Szabó Krisztián arra kérte az elnökséget, illetve a tulajdonosokat, hogy ezt a helyzetet kellő komolysággal kezeljék, és nyíljon mód az alapvető felújítások elvégzésére.

(Folytatás az 1. oldalról)

tásban is akadályok léphetnek fel. Ugyanakkor nem igazán kifizetődő a nagy halfeldolgozó üzem működtetése, ezért sem vállalkoznak a tógazdaságok új beruházásokra. Érdekes, hogy a környező országokban kisebb üzemekben dolgozzák fel a halat, így konyhakész termékeket árusítanak helyi kiszolgálásra. Komoly problémaként fogalmazódott meg, hogy a hipermarketekben is feldolgozzák az élő halat, és senki nem tudja, hogy mi lesz a hulladék sorsa.

Szabó Krisztián, a Dinnyési Halgazdaság Kft. ügyvezető igazgatója beszámolt az elmúlt évi gazdasági eredményekről. Ismertette azokat a munkakörülményeket is, amelyek megváltoztatásában az elnökség, mint tulajdonos segítségét is kérte. Az elnökség korábbi döntésének megfelelően a dinnyési „beruházás előkészítő bizottság” március 4-én megtartotta alakuló ülését a kft. székházában, és kidolgozza a fejlesztések munkatervét, hogy segítse a cégvezető munkáját. Egyben meghallgatták a SZIE és a tógazdaság együttműködéséről szóló terveket is, s ennek folyamánként döntöttek úgy, hogy az első lépéseket meg kell tenni. Eszerint eldöntik, hogy mely beruházásokat kell mihamarabb elindítani. A MAHAL – a korábbi közgyűlési határozatnak megfelelően – a székház eladásából befolyó összegből biztosítja a forrást azokhoz a beruházásokhoz, amelyek a munka- és a közegészségügyi helyzetet veszélyeztetik.

A Halászati Lapok finanszírozásával kapcsolatban az a döntés született, hogy hirdetésekkel kell a költségek legalább felét megszerezni. Az is segít a lap fenntartásában, ha a tagok kedvezményes áron előfizetik a Magyar Mezőgazdaság hetilapot, amelynek mellékleteként jelenik meg immár 15 éve a Halászati Lapok. A pénzügyi helyzet értékelését április 30-ig elnapolták, ugyanis ekkor már látszani fog, hogy milyen bevételekre lehet számítani.

H. Gy.

Indul a közösségi halmarketing program

A halász szakma által is régóta várt eseményt rendezett a HOP Irányító Hatóság február 20-án. A Vidékfejlesztési Minisztérium Darányi Ignác termében Bardócz Tamás főosztályvezető moderálta az eseményeket, amely a magyarországi halfogyasztási szokásokról készült legújabb közvélemény-kutatást, valamint a halfogyasztást ösztönző marketingkommunikációs kampány tervezetének bemutatása tartalmazta. A rendezvényen jelen volt Dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár is, aki a konferencia megnyitóját is tartotta.

Dr. Bognár Lajos – miután köszöntötte a megjelenteket a halfogyasztást ösztönző marketingkampányról szóló rendezvényen – hangsúlyozta, hogy a mai eseményen, érdekesítő előadásokon keresztül, a magyarországi halfogyasztási szokásokról készült legfrissebb közvélemény-kutatás tapasztalatait, valamint a halfogyasztás népszerűsítését célzó marketingkommunikációs kampány tervezetét ismerhetik meg a jelenlévők. Külön is köszöntötte dr. Törőcsik Máriát és munkatársait, a Marketing Inspiráció – Fogyasztói Magatartás Kutató Intézet Kft.-től, akik a kutatás készítői, és a mai nap előadói voltak.

A halfogyasztás a magyar kultúra szerves részét képezi, népszerűsítése alapvető feladatunk, mondta a helyettes államtitkár. Ez a kiemelkedő hazai, sőt egyben európai cél jelenti az alapját a Vidékfejlesztési Minisztérium ágazatfejlesztési koncepciójának is: itt elég csak az ágazatot támogató Halászati Operatív Programot (HOP), vagy a nemrégiben elfogadott, a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló új törvényt, és végrehajtási rendeletét említeni.

A Közösségi Halmarketing Programról szólva Bognár Lajos elmondta, hogy amint a neve is mutatja, a program célja a közösségi marketing megvalósítása, tehát nem egyes termékek, nem is meghatározott vállalatok, hanem általános értelemben véve az édesvízi halfajok és a halfogyasztás népszerűségének növelése. A témában végzett korábbi felmérések azt mutatják, hogy mi magyarok alapvetően szeretjük a halat, tisztában vagyunk vele, mennyire egészséges étel, és sokakban ott él a vágy, hogy a mostaninál többet fogyasszanak belőle. Ugyanakkor a másik oldalon azt tapasztaljuk, hogy a halat sokan drága ételnek gondolják, többeket taszít a szállakkal való vesző-

Dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár nyitotta meg a konferenciát

Dr. Törőcsik Mária vezette a kutatást

FOTÓK: HAJTUN GYÖRGY

dés, és nem kevesen vannak azok sem, akiknek problémát okoz a friss hal feldolgozása. Bár a hazai halfogyasztás szerencsére folyamatosan emelkedő tendenciát mutat, 4–5 kg körüli, egy főre jutó éves fogyasztásunkkal mi magyarok sajnos még mindig az utolsók között kullogunk Európában. E tényeknél mi sem indokolja jobban egy speciálisan a halfogyasztást népszerűsítő program létjogosultságát. Ennek kivitelezéséhez természetesen rendelkezésre áll a megfelelő szabályozási és anyagi környezet: a finanszírozás a HOP 3. tengelyéből történik. Az előadások folyamán sor került a program kampányelemeinek részletes bemutatására is.

A program menedzselését a Halászati Operatív Program Irányító Hatósága végzi, a kitűzött célok elérését a marketing, és a PR területére szakosodott professzionális cégek bevonása garantálja. Az IH feladata továbbá, hogy elősegítse az ágazati érdekek és igények érvényre jutását. Ennek érdekében az IH két marketingszakemberrel dolgozik együtt, akik kiválóan ismerik a marketing szakmát, és feladatuk lesz az ágazati

szereplőkkel való folyamatos kapcsolattartás, az ágazati szereplők segítése is. Ennek a működési modellnek az első lépcsőjeként szolgált a marketing- és PR-tevékenységek részletes tervezését megalapozó kutatás, melynek előkészítésében és értékelésében szakértőként dr. Szűcs István, a debreceni egyetem docense is részt vett. – A mai rendezvény célja, hogy bemutassuk e kutatás eredményeit, valamint az eredmények alapján tervezett, 2015-ig megvalósítandó marketingprogramot. Szándékaink szerint a kutatási eredmények az ágazati szervezeteket, vállalkozásokat is segíthetik saját termékeik népszerűsítésében – jelentette ki a helyettes államtitkár.

– A korábban, többek között az Önök megkérdezésével készített Közösségi Halmarketing Program elemeinek gyakorlatba ültetéséről is képet kaphatunk a mai napon. Természetesen semmi sincsen kőbe vésvé, lehetőség van további javaslatok, észrevételek beépítésére. Az előadások után már a mai napon lehetőség nyílik az elhangzottak

(Folytatás a 4. oldalon)

(Folytatás a 3. oldalról)

megvitatására. Reményeim szerint ez az esemény minden érintett résztvevő számára hasznos adalékokkal fog szolgálni az előttünk álló közös feladataink teljesítéséhez. Az előadásokhoz kellemes, egyúttal konstruktív időtöltést, a további munkához sok sikert kívánok! – mondta végezetül Bognár Lajos.

Dr. Törőcsik Mária és munkatársai a magyar lakosság halfogyasztási szokásait kutatták, mégpedig igen alaposan, mivel a közösségi halmarketing-stratégiai programot a kutatás eredményeire épülve dolgozták ki. Ahogy a kutató csoport vezetője is fogalmazott: – A kutatás célja a magyar lakosság halfogyasztási szokásainak megismerése. A kutatás eredményei, outputjai alapot adnak a halfogyasztást népszerűsítő, és ösztönző közösségi marketingstratégia kidolgozásához. A kutatás során célunk, hogy feltárjuk a magyar lakosság halfogyasztással kapcsolatos attitűdöket, preferenciákat, valamint megismerjük a fogyasztást gátló tényezőket, a fogyasztással, vásárlással kapcsolatos problémagócokat. Az elkészült dokumentumban a halfogyasztással kapcsolatos attitűdöket, preferenciákat, valamint a fogyasztást gátló tényezőket mutatták be. Megismerhették a fogyasztással, vásárlással

Dr. Temesváry Kriszta referens

kapcsolatos problémagócokat, s azokat a fogyasztói insightokat, amelyek a halfogyasztást ösztönző marketingstratégiát eredményesebbé teszik. Bemutatták a nemzetközi trendeket is. A kutatócsoport szerteágazó munkát végzett, amit egy cikk keretében aligha ismertethetünk részletesen.

A Községi Halmarketing Program kommunikációs kampánytervezetét *Dr. Temesváry Kriszta* és *Králik Helga*, a Vidékfejlesztési Minisztérium HOP-marketing-referensei ismertették. Ennek során bemu-

Králik Helga referens

tatták a Községi Halmarketing Program kommunikációs kampányelemeit, meghatározták a célokat, irányokat, s a felhasználható ATL és BTL eszközöket. Végül arról szóltak, hogy milyen eredmények várhatók a kampánytól, amely idén indul és 2015. augusztus 31-ével zárul. Az előadások végén többen is hozzászóltak, és minden felszólaló hangsúlyozta, hogy mind a kutatócsoport, mind a referensek kiváló munkát végeztek.

H. Gy.

KIÁLLÍTÁS

Vadról, halról, fegyverekről szólt a FeHoVa

Újra nyereségessé vált az elmúlt években a magyar vadgazdálkodás, az ágazat tavalyi eredménye már mintegy 1,5 milliárd forint körüli volt – mondta Fazekas Sándor a 21. Fegyver, Horgászat, Vadászat (FeHoVa) Nemzetközi Kiállítás hivatalos megnyitóját követően a Hungexpo budapesti vásárcsopontjában.

A vidékfejlesztési miniszter szerint a 6 milliárd forintos éves árbevétellel rendelkező vadgazdálkodás nyereségessé válása a minisztérium által néhány éve megalkotott vadhúsrendeletnek köszönhető.

– Az eredmény jó alapot adhat az ágazat fejlődéséhez a következő években, biztosíthatja a foglalkoztatás stabilitását és segítheti a turizmus fejlesztését, valamint a természeti értékek védelmét is – tette hozzá.

A miniszter jelezte: az elmúlt időszakban több más jogszabály is született, amelyek megkönnyítették a vadászok, a horgászok, a természetjárók mindennapjait. Ide sorolta az új halászati törvényt, amely horgászbarát rendelkezéseket tartalmaz, és egyszerűsödtek a fegyvertartásra vonatkozó szabályok is.

Szigorították ugyanakkor az orvvadászatra és -halászatra vonatkozó rendelkezéseket, ezek az illegális tevékenységek bekezdültek a büntető törvénykönyvbe. A természetjárás, a lovaglás szintén könnyebbé vált a magyar erdőkben a jogszabályi könnyítések eredményeként.

Fazekas Sándor kérdésre kiemelte: a vadhús forgalmazási szabályait a fogyasztók biztonságának szem előtt tartásával egy-

Fazekas Sándor miniszter körbejárta a kiállítást

szerűsítették. A könnyítések az adminisztratív teendőkre vonatkoztak, így növekedhetett a piaci szereplők köre. A halászati törvényről az MTI kérdésére elmondta: korábban a horgászokra vonatkozóan tartalmazott konkrét előírásokat, a halászoknak inkább elvi irányokat szabott, most pedig a halászárra is konkrét normák és előírások vonatkoznak. A tárcavezető fontosnak tartotta az orvhalászat visszaszorítását. A miniszter tájékoztatása szerint Magyarország erdőterülete folyamatosan növekszik, 2010 óta 12 500 hektár erőt telepítettek az országban. Ezzel az erdőszűlség aránya elérte a 21 százalékot. A megnyitó ünnepségen Fazekas Sándor szólt arról, hogy március végén Hatvanban megnyílik a Széchenyi Zsigmond nevet viselő vadászati múzeum. (VM Sajtóiroda)

Workshop a halászati kutatás irányvonaláról

Idén január 1-jén megkezdte működését a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ (NAIK). A gödöllői székhellyel megalapított központ tizenhárom agrár- és élelmiszergazdasághoz kapcsolódó kutatóintézet összehívásával, működésének összehangolásával jött létre, és további négy kutatóintézet gazdasági társasághént csatlakozott hozzá. A vidékfejlesztési miniszter a NAIK főigazgatói feladatainak ellátásával egy évre Dr. Jenés Barnabást bízta meg.

Az új intézmény révén egy olyan integrált agrárkutató-hálózat alakult meg, amely magas színvonalon képes a magyar agrár-gazdaság versenyképességének növelését és a fenntartható fejlődését elősegítő, gyakorlatorientált kutatási-fejlesztési és innovációs

A tanácskozáson Nagy Attila és Dr. Rónyai András (az intézményvezető helyettese) azokról a kutatási programokról, témakörökről számoltak be, amelyeket a halászati ágazat szereplői számára szeretnének beindítani. Az elhangzottakhoz véleményeket

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Az intenzív termelésnek is szüksége van kutatás-fejlesztésre

programok kidolgozására és végrehajtására. Csaknem 300 kutató foglalkoztatása révén az új központ immár nemzetközi szinten is jelentős méretű intézményként kapcsolódhat a világ tudományos vérkeringésébe, növelheti a hazai agrárkutatás elismertségét. A hálózat tagjává vált a szarvasi Halászati és Öntözési Kutató Intézet (HAKI), amelynek intézményvezetője, Nagy Attila február 6-ára tanácskozást hívott össze. A tanácskozáson Dr. Szathmári László ügyvezető igazgató képviselte a Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetségének (MAHAL) a tagjait.

A halász szakmának továbbra sem kell a megszokott névről „leszoknia”, hiszen a kutatóintézet a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Halászati Kutató Intézetet röviden továbbra is HAKI-nak hívják.

kértek a jelenlévőktől. A Vidékfejlesztési Minisztérium részéről Bardócz Tamás főosztályvezető szólalt fel, aki általánosságban a támogatási lehetőségekről, valamint a kutatás-fejlesztéssel ápoltt kapcsolat erősítéséről, annak lehetséges finanszírozási hátteréről beszélt. A Magyar Akvakultúra Szövetség részéről Dr. Váradi László elnök értékelte a programkínálatot, és azt hangsúlyozta, hogy a programokat hasznos tartalommal kell megtölteni.

Dr. Szathmári László a MAHAL nevében részletes kutatási programajánlatot mutatott be (az igazgató a program összeállításában nagy segítséget kapott Kovács Zoltántól, a felügyelő bizottság elnökétől). A javaslatok között szerepelt a természetesvízi halállomány fenntartásának a biztosítása, a védett és veszélyeztetett halfajok telepítéséhez

az akvakultúra segítségnyújtásának a lehetőségeiről. A tógazdasági haltenyésztésben kiemelten szükség van a koi-herpeszvírus tudományos vizsgálatára, mert ez a járvány tavaly ugyan megjelent a hazai vizekben is, de korántsem történt akkora elhullás, mint amit a szakirodalom jelez. Éppen ezért hasznos volna olyan kutatási programot indítani, olyan szelekciós módszereket tesztelni, amelyekkel rezisztens pontyállományok is kialakíthatók.

Az igazgató arról is beszélt, hogy a ponty táppal való intenzív takarmányozásának előnyeit érdemes volna összehasonlítani a hagyományos takarmányozási technológiával. A fehér és a pettyes busa állomány keveredése miatt a hibridek már nem azt az ökológiai hatást váltják ki, mint a tiszta busafajok, ezért célszerű lenne ilyen témájú kutatási programot is beindítani. Az intenzív rendszer kapcsán a recirkulációs rendszer legújabb változatait kellene bemutatni, azzal, hogy szaktanácsadást is biztosítson mellé az intézet. Végezetül az igazgató arra kérte a HAKI vezetését, hogy oktatóhelyként kapcsolódjon be a középfokú halászati oktatásba. Nagy Attila megköszönte a javaslatokat, külön is kitért a halász szakmunkás-képzésbe való bekapcsolódás fontosságára. Az igazgató azzal zárta mondandóját, hogy a MAHAL mindhárom szakterület fejlesztését – természetes vizek, tógazdaság, intenzív termelés – egyaránt fontosnak tartja.

H. Gy.

HORGÁSZOK FIGYELEM!

2014-ben is kapható a BALATON-MAHAL horgász engedély

Valtozatlanul 40.000 Ft

Bővebb információ Schmidtne Vizi Hajnalnál
tel: +36 1 3557019 mobil: +36 30 3108978

MAHAL www.magyarhal.hu

Az új halgazdálkodási törvény hatásairól

Milyen változásokat hozott a halászok életében az új halgazdálkodási törvény? Milyen hatása van a végrehajtási rendeletnek? Mikor készülnek el a további törvények? (pályáztatásról, határ menti vizekkel kapcsolatos rendelkezések stb.). Milyen esélyeik vannak az új pályáztatáskor a vizek elnyerésére a jelenlegi természetesen vizen gazdálkodó halászszervezeteknek? Ezekkel a kérdésekkel fordultunk Bardócz Tamáshoz, a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály vezetőjéhez.

A 2013. szeptember 1-jén hatályba lépett, a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény, valamint a halgazdálkodás és a halvédelem egyes szabályainak megállapításáról szóló 133/2013. (XII. 29.), 2014. január 1-jén hatályba lépett VM-rendelet több fontos változást is hozott a halászok számára.

Mindannyiunk közös érdeke, hogy a mostaninál több hal legyen folyóinkban, tavainkban. Ezért az új szabályozás halgazdálkodási szemléleten alapul, kiemelten kezeli a halak természetes élőhelyének védelmét, a halállományok megőrzését és gyarapítását, a hallal, mint értékes természeti kincsrel való gazdálkodást. Az új jogszabályok hatálya kiterjed valamennyi hazai természetes hal élőhelyre, így a korábban „gazdátlan” vizekre is. A szabályozás a korábbinál erősebben lép fel az illegális halfogás ellen, hiszen a sajnos széles körben elterjedt orvhalászat komoly gazdasági, társadalmi és ökológiai kihívást jelent. Ugyanakkor egyértelmű különbséget tesz orvhalászat, és legális halászat között, és nem ad teret az ezeket gyakran összemosó nézeteknek, melyek a természetes vizek halállományával kapcsolatos minden problémáért a legálisan tevékenykedő halászokat teszik felelőssé. Ehelyett lehetővé teszi a legális halászat folytatását, melyre amellet, hogy a halászat ősi mestersége a magyar kultúra szerves részét képezi, ökológiai okokból (a halfauna egyensúlyban tartása), valamint a biztonságos és megfelelő élelmiszerellátás érdekében is szükség van. Az illegális halfogásokat ugyanis nem lehet pusztán a vizeken megakadályozni. Ha ezen a téren sikereket akarunk elérni, a legális és ellenőrizhető módon fogott halakat piaci előnyhöz kell juttatni azáltal, hogy a kereskedelemből kizorítjuk a nem igazolt eredetű haltételeket.

A halállományok védelmét szolgálja a halórzés javítása is. Ennek érdekében az új szabályozás a rendészeti feladatokat ellátó halászat őrökön kívül korlátozottabb joggal rendelkező ad társadalmi halórk alkalmazására is, a halgazdálkodási ható-

ság számára lehetővé teszi az illegális halfogáshoz használt eszközök elkobzását, ahogy azt is, hogy a halgazdálkodási hatóság indokolt esetben teljes vízterületekre kiterjedő halászati, horgászati tilalmat rendelhessen el.

2014. január 1-jétől hatályos a törvényi szabályozást kiegészítő, részletező végrehajtási rendelet is. A szabályok jelentős része nem új, hanem a korábbi szabályok pontosítása és módosítása, melyre azért volt szükség, hogy a gyakorlatban igazítsuk a szabályokat, valamint ellenőrizhetővé és betartathatóvá tegyük azokat. Emellett viszont megjelennek a halászokat érintő új elemek is. Ilyen például, hogy kereskedelmi célú halászatot kizárólag a halgazdálkodási hatóság által kiadott halászati engedéllyel lehet folytatni, a továbbra is megmaradó állami halászejeggyel együtt) csak rekreációs célú halászatra jogosít. Szintén újdonság, hogy hal vagy haltermék csak fogási tanúsítvánnyal hozható kereskedelmi forgalomba, mely biztosítja, hogy a hal útja annak kifogásától kezdve a teljes élelmiszerláncban keresztül nyomon követhető legyen. A halászoknak (a horgászokhoz hasonlóan) a vízparton az eddigiekhez hasonlóan mindig maguknál kell tartaniuk a fogási naplót is.

Változások történtek a halakat védő fajlagos tilalmi idők és fogási korlátozások terén is. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján, a tilalmi időket a halak valós szaporodási idejéhez igazítottuk. Több halfajnál (pl. csuka, kősüllő, márna, harcsa, sebes pisztráng, menyhal) változott a fajlagos tilalmi időszak, a kifogható méret és a napi kifogható mennyiség, és újdonság például a sügér, a garda, a compó fogási korlátozása. Állami halászejeggyel rendelkező személy nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen a napi darabszám-korlátozás alá eső őshonos halfajokból fajoként naponta legfeljebb 3, össze-

sen legfeljebb 5 darabot foghat ki. Azokból az őshonos halfajokból pedig, melyekre nincs külön darabszám-korlátozás, naponta maximum 10 kilogrammot szabad kifogni. Növekedett azonban a kifogható halak összes mennyisége, hiszen a szabályozás kizárólag az őshonos halak kifogását korlátozza az említettek szerint, ezzel is segítve, hogy csökkenjen a vizeinkben az őshonos fajainkat kizorító idegenhonos fajok egyedszáma. Az őshonos halállomány védelmét szolgálja az idegenhonos halak vízbe engedésének, illetve az inváziós idegenhonos halak visszaengedésének tilalma is.

Az új szabályozás több korlátozást vezet be a halfogáshoz használható eszközökkel kapcsolatban, sőt általánosan tiltja egyes eszközök alkalmazását. Például a vermelő halak védelme érdekében novembertől

A jogszabály korlátozza ugyan a halászatot, de ezzel tisztább viszonyokat, nagyobb átláthatóságot teremt, ami éppen a legális halászat érdekeit szolgálja.

március közepéig tilos halradart (szonár) használni, az elektromos halászgép általánosan tiltott eszköznek minősül (utóbbi tilalom alól indokolt esetben kizárólag az illetékes miniszter adhat felmentést). Alapesetben ugyancsak tiltott eszköz a nyakzó

háló, melyet csak kivételesen, ugyancsak indokolt esetben szabad alkalmazni, ha az a halgazdálkodási hatóság által kiadott halászati engedélyben, vagy az illetékes miniszter által kiadott kutatási célú halfogási engedélyben szerepel. Egy háló akkor tekinthető nyakzó hálónak, ha megfelel a törvényben megfogalmazott kettős feltételnek: egyrészt fogási elve, hogy a hal a hálószeremek közé akad, másrészt a halász nem mozgatja, nincs jelen a hálónál.

Mint a fentiekben látható, a jogszabály korlátozza ugyan a halászatot, de ezzel tisztább viszonyokat, nagyobb átláthatóságot teremt, ami éppen a legális halászat érdekeit szolgálja. A szükséges szigorúbb szabályok betartása mellett továbbra is biztosított, hogy a hazánkban élő 100-150 hivatásos halász és a generációk óta e szakmához kötődő mintegy 2 ezer hobbi halász folytathassa tevékenységét. A kérdésben szereplő további rendeletek elfogadása májusra várható.

A hallal, mint nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás érdekében a törvény a halgazdálkodási jogot alapesetben továbbra is az államhoz rendeli, amelyet pályázat útján az állam haszonbérbe adhat. Bár az új szabályozás a horgászati hasznosítást előnyben részesíti a halászzal szemben, ezután is az eddigiekhez hasonló módon lehet pályázni a természetes vizek, folyók hasznosítási jogára.

h-n

Az ETHA magyar vonatkozásai

A halgazdálkodási ágazat számára a 2014–2020-as időszakban is biztosít fejlesztési forrásokat az Európai Unió. 2014. január 28-án megszületett a rég várt politikai megállapodás az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról (ETHA). Az Európai Parlament és a Tanács közötti megállapodás fontos lépés volt afelé, hogy az ETHA-rendelet minél előbb hatályba léphesen, ami a tervek szerint legkésőbb 2014 közepére várható. A rendelet megszabja, hogy a tagállamok mire és hogyan költhetik ezt a támogatást.

Az ETHA elsősorban a Közös Halászati Politika (KHP) céljait hivatott támogatni, azaz elősegíti a KHP növekedési, foglalkoztatási és fenntarthatósági céljainak megvalósulását. Célkitűzése a halászati ágazat megújuló természeti erőforrásainak megóvása és korlátlan kihasználásának megakadályozása: a halászat és akvakultúra fenntarthatóságának biztosítása a gazdaság- társadalom- környezet kapcsolati rendszerében, illetve az uniós polgárok egészséges, és tápanyagban gazdag haltermékekkel való ellátása. A megreformált politika célja, hogy fenntarthatóvá tegye és fellendítse az európai akvakultúra ágazatot, a halászati és akvakultúra termékek feldolgozását és forgalmazását, mindemellett védje az édesvíz biológiai sokféleségét és erőforrásait.

A tagállamok ehhez kapcsolódó feladata, hogy célzottan kezeljék azokat a problémákat, amelyek az akvakultúra fejlesztése előtt akadályt képeznek. Ez lehet akár a túlzott adminisztráció, vagy a megfelelő információ és tudás elérésének nehézsége.

Az ETHA az új politika elérését segíti majd elő a 2014–2020-as programozási

időszakban. Az alap teljes költségvetéséből az egyes tagországok saját halászati ágazatuk méretével és az előző támogatási időszakban felhasznált összegekkel arányosan részesülhetnek. Magyarország így jó pozícióban van, az összegeket időarányosan jól használtuk fel. A tárgyalások során ráadásul sikerült elérni, hogy az általános EU-s tendenciával szemben a forrásaink nem csökkennek, sőt kismértékű növekedés is várható. Az előző időszak keretéből kiindulva így Magyarország hozzávetőlegesen 10 milliárd forint támogatási összeggel számolhat az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból.

Az új Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) előreláthatólag 2014 végén lép életbe. Ennek megfelelően 2015 közepétől várható az új támogatási rendszer indulása. A program elsődleges célja a Magyarországon megtermelt hal népszerűsítése és a halgazdálkodási mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése.

A MAHOP egyik prioritása a fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása.

Magyarországon ez a természetes-vízi halgazdálkodás támogatását jelenti, amelyhez hozzátartozik a vízi biológiai sokféleség védelme, illetve a NATURA 2000 területeken fekvő halászati területek megfelelő kezelésének elősegítése is.

A MAHOP másik kiemelt célja a fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra előmozdítása. Ennek értelmében továbbra is támogatásban részesülhetnek a haltermelő vállalkozások versenyképességük növelését fokozó fejlesztései, a technológiai fejlesztések, kiemelve az innovatív, energiahatékony, víztakarékos rendszerek elterjedésének segítését. Támogatható lesz a tudástranszfer és az életen keresztül tartó tanulás, illetve a szakmai továbbképzések, és a szaktanácsadás. Fontos szempont a tógazdaságok biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása is. A Halászati Környezetgazdálkodási Program (HKP) továbbfejlesztése ezt a célt szolgálja. A MAHOP prioritásai közé tartozik továbbá a tudományos ismeretek és adatok elérhetőségének elősegítése, a haltermékek nyomon követhetőségének biztosítása, illetve a monitoring, ellenőrzési és végrehajtási rendszer fejlesztése az adminisztratív terhek növekedése nélkül.

A program külön prioritásként határozza meg a foglalkoztatás és a területi kohézió növelését, tehát a gazdasági növekedést, a társadalmi befogadást, a munkahelyteremtést és a munkaerő mobilitásának támogatását.

Magyarország számára is rendkívül fontos ETHA-prioritás a marketing és feldolgozás támogatása, a halászati és akvakultúra termékek piacra jutásának elősegítése, a feldolgozás és a marketing támogatása, illetve a halfogyasztás növelése a termékefejlesztés, termékkála-bővítés támogatásával. A rendelet előtérbe helyezi a fenntartható halászati és akvakultúra termékek előállítását célzó minőségtámogató programok, illetve a hasonló célt szolgáló promóciós kampányok szervezését. Az akvakultúra vállalkozások számára kiemelten fontos, hogy célként jelenik meg az új termékek és eljárások fejlesztésének előmozdítása, az előállított termékek értékének növelése, a tevékenységek környezeti hatásának csökkentése és a termelési költségek visszaszorítása.

Jól látható, hogy az ETHA rengeteg előnyt és lehetőséget tár az érdekelt felek és Európa, így Magyarország elé is. A finanszírozások révén a magyar akvakultúra ágazat is lehetőséget kap majd a növekedésre és fejlődésre, amennyiben előmozdítja a környezetbarát növekedést, az innovációt és a versenyképességet.

(VM információ)

Fotó: HAJTUN GYÖRGY

A hazai tógazdaságok fejlesztése is új lendületet kap

Változatos halételek készültek a Múzeumkertben

Az I. Budapesti Halfesztivál sikerén felbuzdulva, hosszabb időtartamban, és nagyobb területen rendezték meg a II. Budapesti Halfesztivált, amelynek ezúttal a Palotanegyed, azaz a Nemzeti Múzeum kert, a Múzeum utca, a Bródy Sándor utca, és a Pollák Mihály tér adott otthont. 2014. február 13-án, azaz a néphagyományhoz híven a hamvazószerdát követő torkos csütörtökön nyitotta meg kapuit a rendezvény, mely egészen 2014. február 16-áig várta a látogatóit. A megnyitót Németh József, a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség elnöke tartotta, aki után Dr. Szathmári László, a Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége (MAHAL) igazgatója mondott köszöntőt a nagyközönség és a kiállítók számára.

A II. Budapesti Halfesztivál alkalmával bemutatták hazánk folyóiban, a Dunában és a Tiszában, valamint a tavainkban, a Balatonban, a Tisza-tóban, a Fertő-tóban, és a Velencei-tóban élő halainkat, melyeket jellegzetes ízesítéssel készítettek el a halünnepén résztvevő éttermek. A különböző tájegységekről származó ételeket és nedűket régiók szerint elhelyezve találták meg a látogatók. A II. Budapesti Halfesztivál ételkínálati palettáját még színesebbé tették az ország minden tájáról érkező halászelevek (Szeged, Hortobágy, Baja stb.), az egzotikus sushi, a pad thai tészta, az orosz kaviár, a francia halles, az olasz branzin (tengeri süllő), az afrikai tudósharcsa szalámi, az angol fish & chips. Az érdeklődésre nem lehetett panasz, hiszen a négy nap során több tízezer kóstolták meg a kínálatot. A vendégországok ételei mellett az II. Budapesti Halfesztiválon a kárász is figyelmet kapott, így a látogatók közelebről is megismerkedhettek a hal elkészítésének variációival. Torkos csütörtök, Valentin-napi halakoma, élőhal-bemutató, élményhorgászat, halászléfőző verseny, több száz hazai és nemzetközi halétel és színvonalas programok vártak minden kedves látogatóra.

A fesztivál megrendezésének elsődleges célja a hazai halfogyasztás növelése, s nem titkolt szándék az volt, hogy ösztönözzék és bemutassák a halkultúrát a magyar gasztronómiában. A halfogyasztás évszázadok óta a magyar gasztronómia szerves, ünnepnapjaink elengedhetetlen része. Mára azonban kezd feledésbe merülni a halételek változatosága, mivel a magyarok évi halfogyasztása átlagosan 4 kg/év/fő, mely érték Európában a legalacsonyabbak közé tartozik. A hal jótékony hatásai köztudottak, a gazdag halhús fogyasztása kihat a szív- és érrendszeri megbetegedések veszélyének csökkentésére.

Németh József a csütörtöki megnyitójában azt hangsúlyozta, hogy öröm a szervezők számára, hogy a tavalyi első helyszínt kinőt-

te a rendezvény és itt, a Múzeumkertben sikerült a kiállítók sokaságát elhelyezni. De az már most tapasztalható, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel jövőre újabb helyszínt kell keresniük, mert a Múzeumkert is kicsinek bizonyul. Külön is köszöntötte azokat a kiállítókat, akik a Torkos csütörtökre való tekintettel kedvezményes áron kínálták a finom ételeket. Az a nemzet, nép, amelyik nem ápolja a múltját, nem érdemli meg a jövőjét. A hal csodála-

A győztes Bajai Halfőzőbajnokok Klubja csapata: Ádám Péter, Csémy László és Lovrity Ferenc

tos étel, évezredek óta fő helyen szerepel a magyar konyha étlapján. Az utóbbi évtizedekben azonban kiszorult a hal a családi asztalokról, mert – ahogy az elnök is fogalmazott – „nem mertünk vele foglalkozni”. Egy ilyen rendezvényen azonban megbizonyosodhatunk a látogatók arról, hogy nincs mitől félni, hiszen a hal konyhai elkészítése, feldolgozása nem nagy ördögösség.

A Gasztronómiai Szövetség minden ilyen rendezvény mellé odaáll, mert be tudja mutatni, hogy nem csak hallé és rántott hal készíthető a halból, hanem igen változatos, finom, egészséges ételek készíthetők belőle, szinte minden, amit más húsból elkészíteth-

tő. Ez a rendezvény is azt célozza, hogy a változatos ételeket bemutassák, kóstoltassák. A gyerekekkel is megszerethetjük a halat, mert számukra is kedvező élettani hatásokat vált ki a halhús. Az idei fesztiválon a sült kárász volt a „sztár”. A szövetség standján paprikás lisztbe forgatott kárászt sütöttek, amit fokhagymával bolondítottak meg. Az elnök a beszéde végén idézte a MAHAL korábbi marketingszlogenjét „Egyen halat, finom falat!”.

Szathmári László a MAHAL nevében azt hangsúlyozta, hogy a szövetség szponzorálta a rendezvényt, hiszen a halfőző verseny legjobbjainak ajándékokat adtak át, illetve a fesztivál győztes versenyzője meghívást kap a jubileumi 40. Országos Halfőzőversenyre, amelyet augusztus 30-án a gödöllői Grassalkovits-kastélyban rendez meg a szövetség. Az igazgató megerősítette az előtte felszólaló elnök mondanóját, s annnyival egészítette ki, hogy a 4 kg/év/fő hazai halfogyasztás akkor igaz, ha minden horgász hitelesen vezeti a fogási naplóját. Ha nem lopnának el egyetlen egy kilogramm halat sem, s minden eladott halról áfás számlát készítenének, akkor ez az adat nem 4, hanem 7 kilogramm lenne.

A halfőzőverseny szombaton zajlott. Németh József, a zsűri elnöke azzal kezdte az értékelést, hogy a zsűri sikeresen túlélte a kóstolásokat. A csapatoknak megköszönte, hogy finom ételeket készítettek, ugyanakkor nem titkolta a szakmai véleményét sem, és néhány intelmet is megfogalmazott a halételek készítéséhez. Például azt, hogy a halételt utólag nem lehet sózni, a halat a főzés

előtt két órával kell besózva, állni hagyni. Nehéz volt a dobogósok között választani, hiszen tizedpontok döntöttek a helyezéseknél. Az eredményhirdetésen jelen volt Metz István, a fesztivál igazgatója. A MAHAL-t Schmidtné Vizi Hajnalika képviselte, s ő adta át a szövetség ajándékát. A győztes csapatnak egy serleg is kijárt. A szövetség különdíját a Hortobágyi Halgazdaság Zrt. csapata nyerte el, akik a győztes Bajai Halfőző Bajnokok Klubja képviselőivel, Csémy Lászlóval, Ádám Péterrel, és Lovrity Ferencsel közösen meghívást kaptak a 40. Országos Halfőzőbajnokságra.

H. Gy.